

Bestyrelsen
Skørbæk-Ejdrup Friskole
Ejdrupvej 33, Skørbæk
9240 Nibe

**Eksternt tilsyn med Skørbæk - Ejdrup Friskole i
skoleåret 2016/2017**

05.04.2017

Tilsynet med Skørbæk-Ejdrup Friskole er foretaget af certificeret tilsynsførende Bent Bengtson, Aalborg.

Tilsynserklæringen er udfærdiget i henhold til den skabelon, der er udsendt og anbefalet af Certificeringsudvalget for tilsynsførende. En skabelon, der kommer rundt om de lovmæssige vurderingskrav.

Tilsynet er gennemført ved overværelse af undervisningen torsdag den 10. november 2016 og torsdag den 30. marts 2017. Tilsynet er desuden gennemført ved samtaler med skolens ledelse og lærere og elever samt ved gennemsyn af undervisningsmidler og skolens hjemmeside.

Skolen har undervisning i børnehaveklassen – 9. klasse. Under besøget overværede jeg undervisning i fagene dansk, matematik, engelsk, tysk samt natur/teknologi på forskellige klassetrin.

Tilsynsrapporten er udarbejdet på grundlag af overværelse af undervisningen i et omfang, der svarer til kravene i kapitel 3 i bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v. samt på grundlag af ovennævnte samtaler. Disse samtaler har blandt andet drejet sig om de undervisningsplaner, der ligger til grund for undervisningen. Herunder samspillet mellem Fælles Mål og ”emnefagene” samt ”fortælling”.

Spændende har det været at høre om baggrunden for opdelingen i rødt skema, blå skema og grønt skema. En opdeling, der giver mulighed for på skift at prioritere forskellige faggrupper og få plads, tid og rum til fordybelse i disse fag eller tværfaglige emner og temaer.

Samtalerne har endvidere omhandlet sammenhængen til den nye folkeskolereform og de mange pædagogiske tiltag, der finder sted i disse år. Og ikke mindst den samfundsmæssige udvikling som medspiller/modspiller til disse. De frie skoler har gode muligheder for at navigere i alt dette og lave de bedste kombinationsmuligheder.

Forståelsen af skolens egen kultur, herunder den pædagogiske grundholdning og tænkning på skolen, drøftes med interesse hver gang. Endvidere vender vi opfattelserne af dannelsesbegrebet, som har så stor betydning for skolens daglige virke. Rigtig gode snakke.

Skolen vægter nærhed, tryghed og omsorg kombineret med ambitionen om et højt fagligt niveau. Betydningen af fællesskab og mangfoldighed fremhæves i disse drøftelser.

De gode snakke har også omhandlet mulighederne for at dække fagene ind fag-fagligt og bevare de tværfaglige kompetencer hos personalet. Og naturligvis udviklingen siden sidste tilsynsbesøg.

Mine tilsynsbesøg i indeværende skoleår har endnu en gang bekræftet, at Skørbæk – Ejdrup Friskole er en meget velfungerende skole med et solidt fagligt undervisningsniveau. Det er en rummelig skole med plads til diversitet, og hvor der samtidig er fokus og opmærksomhed på dannelse og ordentlighed. Der er en fælles retning med mulighed for differentierede løsninger. Dette praktiserer man rigtig godt.

Begge besøg i indeværende skoleår har givet mig mulighed for at overvære en undervisning, hvor paratheden til at modtage undervisning og lyst til at lære er så udtalt. Jeg oplever primært søde og videbegærlige elever, der ønsker at lære og blive dygtige i de forskellige fag. Elever, der gerne vil bidrage med viden og løsninger, og som får mulighed herfor af lærerne.

Som tilsynsførende er det en god pædagogisk og menneskelig oplevelse at besøge skolen og overvære såvel undervisningen som opleve en skole, der er præget af entusiasme, holdninger og varme. Alt sammen med det primære formål at levere et godt stykke arbejde til gavn for elevernes fremtid.

Tilsynserklæringen skal kunne svare på følgende:

Vurdering af elevernes standpunkt i dansk, engelsk og matematik?

Som nævnt tidligere har jeg blandt andet overværet undervisningen i dansk, engelsk og matematik på forskellige klassetrin. Endvidere har jeg gennemset elevernes undervisningsmidler i de pågældende fag samt nogle af deres færdige, faglige produkter. Og naturligvis kort haft en snak med lærerne om deres undervisningsplaner, specielt om konteksten i den undervisning, jeg overværede. Hvor er man henne i de enkelte faglige situationer, og hvad følger efter?

Igen i år kan jeg fastslå, at eleverne på de forskellige årgange samlet set lever op til tidligere års præstationer i disse tre centrale fag. Pænt og solidt fagligt niveau og stor interesse for fagenes indhold, men selvfølgelig som altid med den naturlige spredning i viden og færdigheder, som der altid vil være i faglig henseende i en klasse og i de forskellige klasser på tværs.

Elevernes begrebsdannelse er på plads (sammenholdt med undervisningsplanernes krav og forventninger på de pågældende klassetrin), ligesom den faglige forståelse og faglige sprogbrug er ganske tilfredsstillende. Lærerne formår på konkret og forståelig vis at tydeliggøre for eleverne, hvad målet med undervisningen er i den givne situation. Dette er af stor betydning.

Nogle elever ”tager virkelig fra” og har et fagligt niveau over det, man kan forvente. Andre er mere stille og mindre udfarende, men samlet set et ganske udmærket standpunkt i disse fag.

Eleverne har gennemgående en god sproglig indsigt i og naturlig brug af engelsk (ordforråd, udtale, m.m.). I danskfaget er der i timerne mange gode eksempler på modne opfattelser og tolkninger af det læste eller skrevne, ligesom der er flotte eksempler på større skriftlige opgaver. I matematik er en del eksempler på skarpe og hurtige løsninger af opgaver med en vis sværhedsgrad. Ja, til tider høj sværhedsgrad (eksempelvis i geometrien i de ældre klasser.).

Samlet set på tværs af fag og årgange et pænt og tilfredsstillende niveau.

Undervisningsmidlerne (læs: bøgerne/arbejdshæfterne) i matematik på visse klassetrin er nu udskiftet til mere tidssvarende udgaver. Brugen it i fagene er udbredt og anvendes med fordel i mange situationer (brugen af portaler m.m.). Eleverne håndterer brugen heraf flot, hurtigt og naturligt.

Ser man på skolens karakterer ved folkeskolens afgangsprøver sommeren 2016, kan man samlet set kun betegne disse som pæne (engelsk exceptionelt flot med karakteren 11,3).

Vurdering af, om skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Jeg har via mine besøg i 2016 og 2017 konstateret, at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering på bedste vis står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Undervisningen er fagligt og didaktisk velfunderet og elevernes faglige kunnen og niveau er i orden. Der bedrives en god, målrettet og velovervejet undervisning med sigte på en optimal læring i et flot, samlet undervisningstilbud. Jeg vil gerne gentage og understrege, hvad jeg har oplevet tidligere: Der finder rigtig god læring sted i et struktureret og fagligt læringsmiljø præget ro og overskuelighed.

Skolen har valgt, at Undervisningsministeriets ”Forenkledede Fælles Mål” er udgangspunktet for undervisningens mål og indhold. Herunder de nye kompetenceområder, kompetencemål samt videns- og færdighedsmål. Fagrækken og fagenes placering på de enkelte klassetrin ligner også meget den, der er beskrevet i bilag 1 i forbindelse med folkeskolelovens paragraf 16.

Mine snakke med lærerne underbygger det indtryk, jeg har fået ved gennemsyn af undervisningsmidlerne, at disse er valgt med omhu og grundighed. Grundbøger suppleres med andet relevant materiale, så man herved bedre kan nå målene med undervisningen. Brugen af elektroniske on-line programmer og relevante undervisningsportaler supplerer jævnligt de anvendte grundbøger. It-tekniske hjælpemidler anvendes naturligt i undervisningssituationerne, når de tydeligt og hurtigt fremmer målene med de forskellige læringsituationer.

Skolen har egne, supplerende læseplaner for 0. klassetrin til 3. klassetrin. Her arbejdes der blandt andet med ”emnefag” (eksempelvis forløb i natur/teknik, billedkunst og sløjd). Der arbejdes også

med samværskultur på 0. klassetrin og 1. klassetrin, ligesom ”Fortælling” er et obligatorisk emne i hele skoleforløbet. Vigtige elementer i skolens arbejde med dannelse.

Det er som nævnt min opfattelse, at lærernes undervisning er karakteriseret ved et professionelt overblik (didaktisk, organisatorisk, metodisk), og at deres undervisning i høj grad matcher forventningerne til elevernes kunnen og lærelyst. Der er øje for både undervisningsmål og læringsmål. Hvad skal vi lære? Hvordan vil jeg undervise? Hvad skal vi lave for at nå læringsmålet?

Der arbejdes udfordrende med et fagligt niveau, der kræver elevernes fulde fokus. Min oplevelse er, at der er en god afvejning af forholdet mellem undervisning og selvstændigt arbejde samt arbejdet i grupper. Eleverne er gode til at samarbejde og holde fokus, når de arbejder sammen.

I de fag, hvor jeg overværede undervisningen, var de valgte emner både vedkommende, relevante og aktuelle. Eleverne forstod hensigten med undervisningsforløbene, fordi lærerne gav gode begrundelser for baggrunden for forløbene og målene herfor. Og fordi de lagde megen energi heri. Jeg oplevede også timer, hvor eleverne var i fuld gang med selvstændigt arbejde/gruppearbejde, når jeg kom ind i klassen. Mine observationer (og spørgsmål) bekræftede elevernes opgaveforståelse og engagement.

Fremhæves må også undervisningens effektivitet, fordi eleverne hurtigt er parate til at modtage undervisning eller gå i gang med opgaverne. Ro, orden og ingen spildtid. God klasseledelse.

Gennem skolens pædagogiske tænkning, praksis og grundholdning får eleverne en faglig ballast, de kan bruge i deres fortsatte skolegang på eksempelvis en ungdomsuddannelse. Skolen forbereder eleverne til folkeskolens prøver på 9. klassetrin (undtaget kristendomskundskab) og samarbejder med kommunens øvrige overbygningsskoler herom.

Vurdering af, om skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre, samt udvikler og styrker elevernes demokratiske dannelse og kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene?

Der har det seneste år været stor politisk bevågenhed i forhold til de frie grundskolers arbejde med begreberne i ovenstående overskrift. Begrebet ”demokratiske dannelse” er blevet tilføjet i bekendtgørelsen til loven om de frie skoler. Gør man nu nok ved disse emner? Praktiseres de i hverdagen og præger de hele skolens kultur?

Ser man på disse begreber og samtidig har været på Skørbæk - Ejdrup Friskole, konstaterer man hurtigt, at det er en af skolens store styrker at arbejde med det, man kunne kalde demokratisk

dannelse og elevernes involvering heri. Og at denne styrke er stærkt medvirkende til, at eleverne hver dag får mulighed for at opleve en god tryghed og trivselssituation, der samtidig er en forudsætning for effektiv læring. Man kan ligefrem afspejle skolens kultur, dens hverdag og grundholdninger i ovenstående termer samt i begrebet ”ordentlighed”.

Arbejdet med ovennævnte egenskaber og karakteristika præger i væsentlig grad både hverdagen og hele ”ånden” og skolekulturen på Skørbæk-Ejdrup Friskole. Det fremgår naturligvis også af skolens værdigrundlag, hvor følgende vægtes højt:

Fællesskab, ansvarlighed, tillid, tryghed og nærvær, høj faglighed i både boglige og praktisk/musiske fag.

Det daglige arbejde hermed praktiseres på flere måder:

- Dagens start med samling og morgensang har væsentlige dannelsesaspekter. Der synges, lyttes respektfuldt og udveksles informationer. Elever med fødselsdage hædres, og såvel yngre som ældre elever deltager og bliver set og hørt i denne sammenhæng. I en særdeles respektfuld atmosfære. Afslappet og dannende. Eleverne gives endvidere mulighed for at komme med meddelelser, betragtninger eller synspunkter.
- Eksempelvis i danskfaget arbejdes der med emner, der har værdimæssig sammenhæng med demokratiske og humanistiske egenskaber. På en professionel og nuanceret måde.
- Skolens elever deltager i en del aktiviteter hen over skoleåret. Det er aktiviteter, der har både et socialt sigte og nogle gange også et velgørende formål.
- Lærernes naturlige autoritet (og elevernes respekt herfor) bevirker, at dialogen og kommunikationen med eleverne bliver gensidig respektfuld. Dannelsesaspektet er ligeledes i centrum i tale/lytte situationerne i undervisningen. Der lægges vægt på respektfulde samværsformer og samtalsituationer.
- Eleverne er bevidste om skolens adfærdskodeks og taler ordentlig til hinanden og de voksne.
- Der er ro og orden i og omkring undervisningen. Disse faste rammer giver plads til og forståelse for mangfoldighed. Alle elever har mulighed for at blive set og hørt hver dag. De vil gerne bidrage til fællesskabet, og der hersker en tryghed til at være sig selv.
- Undervisningslokalerne er strukturerede i deres indretning og ”oser” af læring. Plakater og/eller plancher omhandler begreber og værdier om ordentlig og demokratisk omgang med hinanden.
- Eleverne får en historisk og kulturhistorisk bevidsthed via undervisningen i ”fortællingen” (også en del af skolens værdigrundlag).
- Eleverne i indskolingen lærer om ”samværskultur”, hvilket i høj grad bidrager til arbejdet med ”demokratisk dannelse”.
- Skolens elevråd er jo i sig selv et demokratisk fænomen med indflydelse og involvering som nogle af formålene.

Vurdering af, om undervisningssproget er dansk, med mindre, der er givet dispensation.

Jeg har konstateret, at undervisningssproget er dansk. Den faglige sprogbrug har et flot niveau, og der kommunikeres tydeligt.

Afsluttende betragtninger

Jeg er som ved tidligere besøg meget tilfreds med det faglige niveau, der findes, og de dannelsesmæssige opgaver, der bliver løst.

Kort sagt: Skørbæk-Ejdrup Friskole er en god skole! Hele stemningen er præget af at bedrive god undervisning hver dag – året rundt. Et trygt miljø med de rette faglige ambitioner og ønske om at udvikle eleverne på bedste vis.

Det pædagogiske personale og ledelsen arbejder på skolen målrettet, professionelt og med tydelighed på at udvikle eleverne, så deres alsidige udvikling tilgodeses og livsdueligheden styrkes.

PS! Skolen har ikke i det forgangne regnskabsår modtaget donationer på mere end kr. 20.000 eksklusiv moms. Hverken fra navngivne eller anonyme donatorer.

Bent Bengtson
Brohusgade 11
9000 Aalborg